

Les historische kritiek: *'All quiet on the western front'*.

Van den Bossche Jelle 01806676

Inleiding

Deze les historische kritiek maakt deel uit van een lessenreeks omtrent de Eerste Wereldoorlog. Ze vormt het einde van de lessenreeks en een mogelijkheid voor de leerlingen om hun kennis om te zetten in de praktijk. Het is hier dan ook de bedoeling dat ze hun kennis van de Eerste Wereldoorlog vergelijken met het beeld dat de film naar voor brengt over deze oorlog. Het centrale thema is hier dus kritische omgang met media en dan voornamelijk film. Kan film een waarheidsgetrouw beeld van het verleden naar voor brengen? Deze lessenreeks en de taak is uitgedacht voor het 5^e ASO en gebaseerd op de leerplannen van het GO!-onderwijs.

Ik heb ervoor gekozen om de historisch-kritische houding van de leerlingen te toetsen aan de hand van een werkbundel. Dit omdat ik het idee heb dat een les hen wel kan onderrichten over deze analytische methode en het belang van kritisch denken maar niet hetzelfde effect heeft als zelf-verworven kennis. Historische-kritische analyses kan je enkel onder de knie krijgen door ze uit te voeren. Dat is dan ook de reden dat ik ervoor kies om de leerlingen een werkbundel te laten invullen.

De leerlingen hebben allemaal een computer gekregen van de school en moeten deze gebruiken om filmfragmenten te bekijken en analyseren. Ze krijgen twee lessen om deze opdracht af te werken. Het eerste lesuur zal ook gekoppeld worden aan een uitleg van de drie lagen door de leerkracht. We overlopen samen de werkbundel en de verschillende lagen van de filmanalyse. Indien er vragen zijn kunnen deze ook altijd gesteld worden. Tijdens het beantwoorden van de vragen zal de leerkracht ook aanwezig zijn om mogelijke vragen te beantwoorden.

Leerplandoelstellingen (GO, 3^e graad Economie-Moderne Talen)

LPD 1 de bestudeerde leerinhouden van de westerse samenleving tussen 1815 en 1918 situeren in tijd en ruimte en het verband aangeven tussen beide. (ET 4).

LPD 4 de historische informatie die ze gehaald hebben uit aangereikte of zelf gevonden historische informatiebronnen over de westerse samenleving tussen 1815 en 1918 kritisch en vanuit verschillende standpunten benaderen op basis van een zelf ontwikkelde vraagstelling. (ET 17).

LPD 7 voor elke leerinhoud minstens één kenmerk uitleggen voor minstens elk geselecteerd maatschappelijk domein van de westerse samenleving tussen 1815 en 1918. (ET 4, 8).

LPD 10 op basis van minstens één voorbeeld aantonen dat ideologieën, mentaliteiten, waardenstelsels en wereldbeschouwingen invloed uitoefenen op samenlevingen, menselijke gedragingen en beeldvorming over het verleden. (ET 11).

LPD 35 op basis van de gekozen methode hun onderzoek uitvoeren, waarbij ze in de mate van het mogelijke verschillende argumenten die ze in de loop van hun onderzoek tegenkomen, weergeven en tegen elkaar afwegen. (ET 18, 19).

LPD 37: over het resultaat van hun historisch onderzoek rapporteren waarbij een beredeneerd standpunt ingenomen wordt over de maatschappelijk relevante probleemstelling die onderzocht werd. (ET 20, 22).

Lesdoelstelling

De leerlingen:

- Begrijpen het verloop van een filmanalyse
- Kennen nieuwe termen met betrekking tot deze analyse
- Begrijpen de rol van de context bij de ontwikkeling van bronnen zoals film
- Begrijpen dat een film niet de volledige werkelijkheid weergeeft
- Begrijpen dat de boodschap van een film, het verleden kleur kan geven
- Kunnen een film op de drie niveaus analyseren
- Kunnen een oordeel vellen over de meerwaarde van de historische speelfilm

Lesverloop

Materiaal

De leerlingen maken gebruik van de eigen computer. Ze mogen ook gebruik maken van de eigen smartphone en oortjes om filmfragmenten te kunnen beluisteren. Alle leerlingen maken gebruik van de werkbundel, voorzien voor de kritische analyse.

Verloop

De les zal beginnen met een korte samenvatting van de Eerste Wereldoorlog. Om te kijken of de lessenreeks goed doorgedrongen is bij de leerlingen. Dit zal gebeuren aan de hand van een kleine quiz. De leerlingen zetten zich in groepjes van vier en nemen een blad. Hier vullen ze hun teamnaam in en de naam van de leden van het groepje. De antwoorden op de vragen moeten ze noteren op het blad. Nadien gaan we in op de representatie van het verleden. Ik vraag hen of ze representaties kennen van de Eerste Wereldoorlog en waar ze deze tegenkomen. Nadien vraag ik hen of deze representaties overeen komen met wat we geleerd hebben over de Eerste Wereldoorlog en waarom dit wel of niet het geval is. Dat is het moment dat ik de taak naar voor breng en de bundels uitdeel. Ik stel dat we ons op een specifieke representatie van de oorlog gaan richten namelijk film. Voor we ingaan op de bundel zelf, bespreken we in groep wat de voor- en nadelen zouden kunnen zijn van een historische film. Nadien overlopen we samen de bundel. Ik leg de drie analytische niveaus uit en waar ze bij ieder niveau op moeten letten. Tijdens het overlopen kunnen de leerlingen vragen stellen over de bundel en het doel van de opgave. Nadien krijgen ze de overgebleven tijd samen met het volgende lesuur om de taak af te werken.

Bronmateriaal

Geraadpleegd 01.06.2023.

[https://en.wikipedia.org/wiki/All_Quiet_on_the_Western_Front_\(2022_film\)](https://en.wikipedia.org/wiki/All_Quiet_on_the_Western_Front_(2022_film))

Geraadpleegd 01.06.2023.

[https://en.wikipedia.org/wiki/All_Quiet_on_the_Western_Front_\(1930_film\)](https://en.wikipedia.org/wiki/All_Quiet_on_the_Western_Front_(1930_film))

Van Gansbeke, Bram. "All quiet on the western front." Geraadpleegd 23.05.2023.

<https://www.ipg.ugent.be/nl/film-en-geschiedenis/all-quiet-western-front>

Celebretainment. "Edward Berger: there are no heroes in war!" 69 NEWS. Geraadpleegd 02.06.2023.

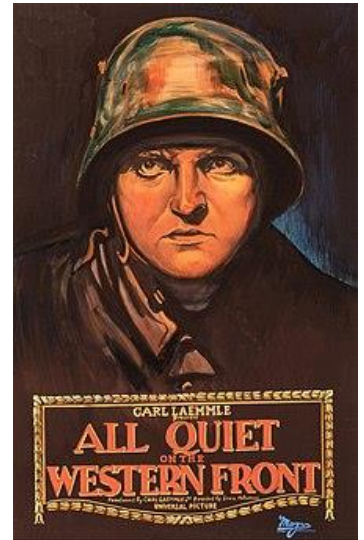
https://www.wfmz.com/entertainment/edward-berger-there-are-no-heroes-in-war/article_b92662c8-a2e2-5185-a1fa-18f261058280.html

De historische en filmische context

Net als bij een 'gewone' bronnenanalyse, is het onmogelijk een filmanalyse te maken zonder context. Beantwoord onderstaande vragen omtrent de historische en filmische context. Geef nadien een aantal bedenkingen omtrent filmische weergave van het verleden.

1.1 Zoek onderstaande gegevens op over de films 'all quiet on the Western Front' (1930-2022).

Jaar	1930
Regisseur	
Acteurs (Paul, Albert, Franz, Ludwig, Kantorek, Kat, Himmelstoss)	
bronmateriaal	
Prijzen	
Maatschappelijke receptie (hoe reageerde het publiek en landen op deze film, waarom?)	

Jaar	2022
Regisseur	
Acteurs (Paul, Albert, Franz, Ludwig, Kantorek, Kat, Himmelstoss)	
Bronmateriaal	
Prijzen	
Maatschappelijke receptie	

1.2 Beide films beelden hetzelfde verhaal uit. Ze tonen de Eerste Wereldoorlog vanuit het Duitse perspectief. Ze tonen echter ook de impact van propaganda en de desillusie die de soldaten vonden aan het front. Beantwoord onderstaande vragen omtrent de Eerste Wereldoorlog zodat je het verhaal beter kan situeren.

<p>Wat was de aanleiding van de Eerste Wereldoorlog?</p>	
<p>Wanneer vond de oorlog plaats?</p>	
<p>Wie waren de strijdende partijen?</p>	
<p>Hoe werd de oorlog omschreven? (tip: het is een Engelse slagzin)</p>	
<p>Wat waren de maatschappelijke gevolgen van de oorlog?</p>	
<p>Wat is het huidige beeld omtrent de oorlog?</p>	
<p>Duid het Westelijke Front in 1917 aan op de kaart.</p>	 <p>The image shows a black and white outline map of Europe, including the British Isles, Scandinavia, and the Mediterranean region. The map is used for a geography exercise where the student is to identify the Western Front in 1917. A small copyright notice 'Copyright © worldmapbook.com' is visible at the bottom center of the map.</p>

1.3 Voor we ingaan op een effectieve analyse van de film vraag ik jouw mening. Beantwoord onderstaande vragen. Hou hierbij rekening met de filmische, historische en maatschappelijke context van beide films.

<p>Kan het verleden waarheidsgetrouw afgebeeld worden door middel van film en zou dit het doel moeten zijn van film?</p>	
<p>Waarom is de reactie op de film in 1930 zo verschillend aan de reactie in 2022?</p>	
<p>Waarom denk je dat deze film (tot op heden in drie verschillende versies uitgekomen) specifiek in 1930 en 2022 werd uitgebracht?</p>	
<p>Moeten historische films altijd streven naar de werkelijkheid of dienen ze ons van een bepaalde (hedendaagse) boodschap te voorzien?</p>	

Analyse van de filmische laag

De analyse van een historische speelfilm begint altijd op de filmische laag. Dit is de manier waarop het verleden wordt uitgebeeld. Let hierbij vooral op camerastandpunten, muziek, kostuums, decors en intertekstualiteit. Dit is belangrijk omdat deze filmische laag ons eerste contact is met het uitgebeelde verleden. De filmmakers zijn zich hiervan bewust aangezien een groot deel van het budget hier gespendeerd wordt. Bij het kijken en analyseren van een historische film is het belangrijk jezelf de volgende vragen te stellen omtrent de filmische laag:

- I. Wat is de bedoeling van de filmische laag?
 - a. Wat is de bedoeling van de kostuums?
 - b. Wat is de bedoeling van het decor?
- II. Welk gevoel geeft de film je?
 - a. Welke impact hebben de camerastandpunten op het verhaal?
 - b. Welk gevoel roept de muziek op?
- III. Hoe wordt het verleden verbeeld?
- IV. Heeft de filmische laag een impact op jouw beeld van het verleden?

Bij het verdere verloop van de analyse zullen we ons voornamelijk richten op de film uit 2022. Occasioneel zullen we beide vergelijken met elkaar, dit zal echter vooral op de narratieve en symbolische laag zijn.

1. Beelden.

1.1 Bekijk het eerste fragment (zie lijst met fragmenten) en vergelijk. Hoe worden de soldaten in beeld gebracht? Hoe worden de tanks in beeld gebracht?

<https://www.youtube.com/watch?v=JNC83oXZ5KM>

- A. Wanneer wordt er gebruik gemaakt van het kikkerperspectief?

- B. Wanneer wordt er gebruik gemaakt van een breed beeld?

C. Welk gevoel wekken deze beelden op?

1.2 Bekijk het tweede fragment en let op de camerastandpunten. Wanneer beweegt de camera en wanneer staat hij stil? Wanneer zoomt hij in en wanneer zoomt hij uit?

<https://www.youtube.com/watch?v=vKt0STrEbXI>

A. Waarom wordt de bewegende camera afgewisseld met een stilstaande camera, wat zou de regisseur hier willen bereiken?

B. Wanneer wordt er gebruik gemaakt van een ingezoomd beeld, welk gevoel geeft dit beeld?

C. Soms wordt er gebruik gemaakt van een 'derde persoon-standpunt'. Wanneer zien we dit opduiken, geef twee voorbeelden. Geef bij beide voorbeelden ook een mogelijke reden voor het gebruik van dit standpunt.

D. Op het moment dat Paul zijn schop gebruikt om een Franse soldaat te doden, vliegen er bloedspatten op de camera. Waarom zou de regisseur hier voor gekozen hebben?

E. Deze aanval gaat gepaard met vertwijfeling op het gezicht van Paul. Dragen de bloedspatten bij aan het gevoel dat hier ontstaat? Waarom?

Bekijk het derde fragment. Let opnieuw op de camerastandpunten.

<https://www.youtube.com/watch?v=MJhq1z6-zWI>

A. Tijdens de voltreffer wisselt het camerastandpunt steeds sneller. Bovendien krijgen we alleen nog maar close-up beelden die er voor de voltreffer niet waren. Welk gevoel geeft dit? Hoe onderbouwen deze standpunten de gebeurtenis?

2. Kostuums.

Herbekijk de beelden en let op de kostuums. Komen ze overeen met wat we weten over de Eerste Wereldoorlog? Welk onderscheid wordt er gemaakt tussen de soldaten? Hoe zien de soldaten eruit?

A. Zijn de kostuums historisch accuraat? Waarom wel of waarom niet?

B. Kan jij de Franse en Duitse soldaten onderscheiden? Waarom wel of waarom niet? Is het onderscheid opvallend?

C. Hoe zien de soldaten eruit tijdens het bestormen van de Franse linie? Waarom zouden ze er zo uitzien?

Vergelijk de kostuums uit 2022 met die uit 1930, wat valt er op? Hoe kan je dit verklaren?

3. Geluid.

Herbekijk het eerste fragment. Hoe worden de komende tanks begeleid? Wat hoor je? Wat valt op?

A. Hoe worden de tanks ondersteund? Welk gevoel wekt dit op?

B. De muziek zwelt aan als de tanks dichterbij rollen, waarom?

Bekijk onderstaand beeldfragment en let op het geluid en het gebruik van geluid.

<https://www.youtube.com/watch?v=le0CrG3Lgbo>

A. Wanneer wordt er gebruik gemaakt van stilte? Waarom wordt er net op deze momenten gebruik gemaakt van stilte?

B. Plaats het gebruik van stilte tegenover de kogels en bommen die je hoort. Wat zou al dit geluid willen benadrukken?

Vergelijk de eindscène van de film uit 1930 met die uit 2022.

A. Welke verschillen merk je op?

B. Waarom kiest de regisseur hier voor een ander einde?

C. Welk gevoel wekken beide eindes op?

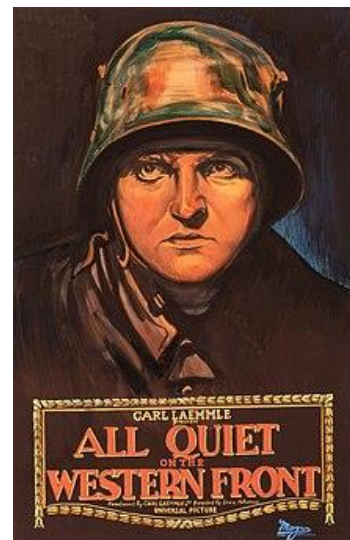
VERBETERSLEUTEL

De historische en filmische context

Net als bij een 'gewone' bronnenanalyse, is het onmogelijk een filmanalyse te maken zonder context. Beantwoord onderstaande vragen omtrent de historische en filmische context. Geef nadien een aantal bedenkingen omtrent filmische weergave van het verleden.

1.4 Zoek onderstaande gegevens op over de films 'all quiet on the Western Front' (1930-2022).

Jaar	1930
Regisseur	Lewis Milestone
Acteurs (Paul, Albert, Franz, Ludwig, Kantorek, Kat, Himmelstoss)	Lew Ayres, William Bakewell, Ben Alexander, Walter Rogers, Arnold Lucy, Louid Wolheim, John Wray
bronmateriaal	Im Westen nichts Neues. Roman geschreven door Erich Maria Remarque
Prijzen	Oscar beste film en Oscar beste regisseur (1930)
Maatschappelijke receptie (hoe reageerde het publiek en landen op deze film, waarom?)	In Duitsland ging de vertoning gepaard met een aantal opstootjes. De eer van de Duitse soldaten zou bezoedeld zijn door de film. Bovendien waren de regisseur en producent Joden. In onder meer Nederland werd hij heel positief onthaald.

Jaar	2022
Regisseur	Edward Berger
Acteurs (Paul, Albert, Franz, Ludwig, Kat)	Felix Kammerer, Aaron Hilmer, Moritz Klaus, Adrian Grünewald, Albrecht Schuch.
Bronmateriaal	Im Westen nichts Neues. Roman geschreven door Erich Maria Remarque
Prijzen	British Academy awars (2023) <ul style="list-style-type: none"> - Beste film - Beste regisseur - Beste bewerkte scenario - Beste niet-Engelstalige film - Beste originele muziek - Beste cinematografie - Beste geluid Oscars <ul style="list-style-type: none"> - Beste internationale film - Beste camerawerk - Beste productieontwerp - Beste originele muziek

Maatschappelijke receptie	Een heel positieve receptie in Europa. Gekozen als Duitse inzending voor de Oscars.
---------------------------	---

1.5 Beide films beelden hetzelfde verhaal uit. Ze tonen de Eerste Wereldoorlog vanuit het Duitse perspectief. Ze tonen echter ook de impact van propaganda en de desillusie die de soldaten vonden aan het front. Beantwoord onderstaande vragen omtrent de Eerste Wereldoorlog zodat je het verhaal beter kan situeren.

Wat was de aanleiding van de Eerste Wereldoorlog?	De moordaanslag van Gavrilo Princip op Frans Ferdinand.
Wanneer vond de oorlog plaats?	1914-1918
Wie waren de strijdende partijen?	De centrale mogendheden <ul style="list-style-type: none"> - Duitse keizerrijk - Oostenrijk-Hongarije - Ottomaanse rijk - Bulgarije De geallieerden <ul style="list-style-type: none"> - België - Frankrijk - Verenigd Koninkrijk - Russisch keizerrijk - Servië - Italië - VS
Hoe werd de oorlog omschreven? (tip: het is een Engelse slagzin)	"The War to end all Wars"
Wat waren de maatschappelijke gevolgen van de oorlog?	De oorlog leidde tot een desillusie met de vooruitgang. De oorlog bewees het gevaar dat schuilging in deze vooruitgang. Dit leidde tot wantrouwen bij zowel mensen als staten. De staten stelden zich harder tegen elkaar op. De mensen waren zodanig gedesillusioneerd met de maatschappij en stonden open voor nieuwe extreme en autoritaire ideologieën.
Wat is het huidige beeld omtrent de oorlog?	Een van de vernietigendste uit de geschiedenis. Bovendien de eerste oorlog waar chemische wapens werden ingezet. We herdenken de oorlog als de 'loopgravenoorlog'. Soms is er ook nog een beeld van een Duitse agressor en een overrompeld België. Duitsland wordt in het algemeen wel begrepen als de 'slechterik' in de oorlog.

Duid het Westelijke Front in 1917 aan op de kaart.

1.6 Voor we ingaan op een effectieve analyse van de film vraag ik jouw mening. Beantwoord onderstaande vragen. Hou hierbij rekening met de filmische, historische en maatschappelijke context van beide films.

Kan het verleden waarheidsgetrouw afgebeeld worden door middel van film en zou dit het doel moeten zijn van film?

(persoonlijk antwoord)

Het verleden kan, met behulp van historici en historische bronnen, heel waarheidsgetrouw afgebeeld worden. Of dit het doel moet zijn van iedere historische speelfilm is een persoonlijk antwoord.

Waarom is de reactie op de film in 1930 zo verschillend aan de reactie in 2022?

In 1930 zien we hoe de Duitsers het verlies heel erg ter harte nemen. Dit heeft te maken met de 'dokstoottheorie' en de grote gevolgen die de oorlog had voor de Duitse maatschappij. Bovendien steeg het antisemitisme sterk in 1930 en werd het nazisme steeds belangrijker. Hun visie op de Eerste Wereldoorlog werd dan ook belangrijker in Duitsland.

<p>Waarom denk je dat deze film (tot op heden in drie verschillende versies uitgekomen) specifiek in 1930 en 2022 werd uitgebracht?</p>	<p>Ze kwamen alle drie uit tijdens een periode van rijzende spanningen op het Europese continent.</p>
<p>Moeten historische films altijd streven naar de werkelijkheid of dienen ze ons van een bepaalde (hedendaagse) boodschap te voorzien?</p>	<p>(persoonlijk)</p> <p>Vb: films kunnen ons van maatschappelijke boodschappen voorzien maar mogen de historische werkelijkheid niet vervormen om deze boodschap over te brengen.</p>

Analyse van de filmische laag

De analyse van een historische speelfilm begint altijd op de filmische laag. Dit is de manier waarop het verleden wordt uitgebeeld. Let hierbij vooral op camerastandpunten, muziek, kostuums, decors en intertekstualiteit. Dit is belangrijk omdat deze filmische laag ons eerste contact is met het uitgebeelde verleden. De filmmakers zijn zich hiervan bewust aangezien een groot deel van het budget hier gespendeerd wordt. Bij het kijken en analyseren van een historische film is het belangrijk jezelf de volgende vragen te stellen omtrent de filmische laag:

- V. Wat is de bedoeling van de filmische laag?
 - a. Wat is de bedoeling van de kostuums?
 - b. Wat is de bedoeling van het decor?
- VI. Welk gevoel geeft de film je?
 - a. Welke impact hebben de camerastandpunten op het verhaal?
 - b. Welk gevoel roept de muziek op?
- VII. Hoe wordt het verleden verbeeld?
- VIII. Heeft de filmische laag een impact op jouw beeld van het verleden?

Bij het verdere verloop van de analyse zullen we ons voornamelijk richten op de film uit 2022. Occasioneel zullen we beide vergelijken met elkaar, dit zal echter vooral op de narratieve en symbolische laag zijn.

4. Beelden.

1.1 Bekijk het eerste fragment (zie lijst met fragmenten) en vergelijk. Hoe worden de soldaten in beeld gebracht? Hoe worden de tanks in beeld gebracht?

<https://www.youtube.com/watch?v=JNC83oXZ5KM>

D. Wanneer wordt er gebruik gemaakt van het kikkerperspectief?

Er wordt gebruik gemaakt van het kikkerperspectief als de tanks aankomen. Enerzijds om ons het beeld te geven van de soldaten die uit de loopgraven op deze gevaartes kijken. Tegelijk geeft het ons ook een gevoel van nietigheid tegenover deze tanks.

E. Wanneer wordt er gebruik gemaakt van een breed beeld?

De tanks worden voor de aanval breed in beeld genomen. Dit is een teken van hun onverzettelijkheid. Net voor de aanval worden alle tanks ook in breed beeld genomen. Dit is onderdeel van de spanningsopbouw.

F. Welk gevoel wekken deze beelden op?

De beelden wekken zowel angst als spanning op. Spanning voor de kijker en angst voor de soldaat. Het kikkerperspectief is hier een goed voorbeeld van. Dit is een toonbeeld van hun angst. Bovendien wekt dit ook bij de kijkers angst op. Je voelt je nietig tegenover deze tanks. De afwisseling tussen het breed beeld en de close-ups zijn ook toonbeeld van zowel de angst als de onverzettelijkheid van de tanks. We krijgen het gevoel dat de partijen die tegenover elkaar staan, oneerlijke verhoudingen hebben.

1.2 Bekijk het tweede fragment en let op de camerastandpunten. Wanneer beweegt de camera en wanneer staat hij stil? Wanneer zoomt hij in en wanneer zoomt hij uit?

<https://www.youtube.com/watch?v=vKtOSTrEbXI>

F. Waarom wordt de bewegende camera afgewisseld met een stilstaande camera, wat zou de regisseur hier willen bereiken?

Op deze manier krijgen we zowel een overzicht van de aanval als dat we er midden in zitten. We krijgen zowel een persoonlijk beeld als een overzicht. Hier wil hij natuurlijk op onze emoties inspelen. We krijgen het gevoel er midden in te zitten. De beelden versterken elkaar en het gevoel van chaos bovendien. Dit lijkt het voortdurend wisselen van camerastandpunt ook te willen bewerkstelligen: chaos.

G. Wanneer wordt er gebruik gemaakt van een ingezoomd beeld, welk gevoel geeft dit beeld?

Op het moment dat Paul een handgranaat gooit richting de Franse linies, krijgen we een close-up van hem en zijn acties. Dit brengt ons bijzonder dicht bij de actie en bouwt de spanning op. Zo voelt het alsof we midden in de bestorming zijn. Ditzelfde geldt voor de verschillende gevechten in de loopgraven die in close-up naar voor komen. Zo worden we als kijker, deel van de actie.

H. Soms wordt er gebruik gemaakt van een 'derde persoon-standpunt'. Wanneer zien we dit opduiken, geef twee voorbeelden. Geef bij beide voorbeelden ook een mogelijke reden voor het gebruik van dit standpunt.

Dit komt voor wanneer 'we' achter Paul lopen door het Niemandslaan. Dit geeft ons het gevoel dat we samen met de Duitsers richting de Franse linies lopen. Bovendien draagt dit ook bij aan het gevoel van chaos. Een tweede voorbeeld is het 'opkuisen' van de loopgraaf. Opnieuw geeft dit ons het gevoel dat

we midden in de actie zitten. Opnieuw draagt het bij aan het gevoel van chaos dat gepaard gaat met deze aanvallen.

- I. Op het moment dat Paul zijn schop gebruikt om een Franse soldaat te doden, vliegen er bloedspatten op de camera. Waarom zou de regisseur hier voor gekozen hebben?

Deze bloedspatten betrekken ons meer bij het gevecht. Het toont ons hoe dicht Paul is bij zijn directe tegenstander. We krijgen ditzelfde gevoel van 'dicht' bij de dood te zijn. Het geeft ons het gevoel van 'bloed aan de handen'.

- J. Deze aanval gaat gepaard met vertwijfeling op het gezicht van Paul. Dragen de bloedspatten bij aan het gevoel dat hier ontstaat? Waarom?

Die bloedspatten dragen zeker bij. Op een manier doorbreken ze de vierde muur en worden we betrokken bij de dood van de Franse soldaat. Zo begrijpen we ook meer de morele vertwijfeling van Paul. De dood met de schop was nog net een stap dicht bij de tegenstander dan met de bajonet. Dit probleem komt ook bij ons door de bloedspatten.

Bekijk het derde fragment. Let opnieuw op de camerastandpunten.

<https://www.youtube.com/watch?v=MJhq1z6-zWI>

- B. Tijdens de voltreffer wisselt het camerastandpunt steeds sneller. Bovendien krijgen we alleen nog maar close-up beelden die er voor de voltreffer niet waren. Welk gevoel geeft dit? Hoe onderbouwen deze standpunten de gebeurtenis?

De close-ups geven ons een gevoel van benauwdheid. Dit ondersteunt het gevoel dat ontstaat bij de soldaten in de bunker die op instorten staat. Het snel wisselen van standpunt draagt bij aan het gevoel van chaos. Op deze manier worden we onderdeel van de gebeurtenis.

5. Kostuums.

Herbekijk de beelden en let op de kostuums. Komen ze overeen met wat we weten over de Eerste Wereldoorlog? Welk onderscheid wordt er gemaakt tussen de soldaten? Hoe zien de soldaten eruit?

- D. Zijn de kostuums historisch accuraat? Waarom wel of waarom niet?

We hebben doorgaans het idee dat de Duitse soldaten pinnen op hun helmen hadden. De periode waarin deze film zich afspeelt was dit echter al voorbij. De kostuums zijn dan ook bijzonder accuraat. Zowel de Duitse als Franse kostuums.

- E. Kan jij de Franse en Duitse soldaten onderscheiden? Waarom wel of waarom niet? Is het onderscheid opvallend?

Ze zijn net te onderscheiden op basis van de kleur van hun kostuums. Deze zijn echter allebei sterk bevuild door de modder, het water en het bloed. Zo krijg je het gevoel dat beide groepen soldaten eigenlijk in dezelfde situatie zitten. Ze lijken hard op elkaar en zijn enkel te onderscheiden op basis van het beetje kleur dat hun kostuums nog bezitten.

- F. Hoe zien de soldaten eruit tijdens het bestormen van de Franse linie? Waarom zouden ze er zo uitzien?

Ze zien er vuil uit, vol modder en bloed. Dit toont aan hoe slecht de omstandigheden waren.

Vergelijk de kostuums uit 2022 met die uit 1930, wat valt er op? Hoe kan je dit verklaren?

In 1930 werd er wel gebruik gemaakt van de punthelmen. De periodisering is hier ook anders dus dat kan een reden zijn. Daarnaast zijn de punthelmen de beste manier om de Duitsers te herkennen, zeker in een zwart-wit film. Het is mogelijk dat het de bedoeling was om het duidelijke onderscheid aan te tonen aangezien de film in Amerika gemaakt is. Dit kan ook een reden zijn, Amerikanen hadden niet dezelfde ervaring met de Duitsers als Europa. De punthelmen waren voor hen wellicht de manier om deze te vereenzelvigen.

6. Geluid.

Herbekijk het eerste fragment. Hoe worden de komende tanks begeleid? Wat hoor je? Wat valt op?

C. Hoe worden de tanks ondersteund? Welk gevoel wekt dit op?

De tanks worden ondersteund door zeer pompeuze muziek. Dit draagt sterk bij aan het onheilspellende van de tanks.

D. De muziek zwelt aan als de tanks dichterbij rollen, waarom?

Wanneer de tanks dichterbij komen, wordt de muziek luider. Zo krijgen ook wij het gevoel dat de tanks dichterbij komen. Dit draagt bovendien bij aan de grote angst die gepaard gaat met de toekomstige tanks.

Bekijk onderstaand beeldfragment en let op het geluid en het gebruik van geluid.

<https://www.youtube.com/watch?v=le0CrG3Lgbo>

C. Wanneer wordt er gebruik gemaakt van stilte? Waarom wordt er net op deze momenten gebruik gemaakt van stilte?

De stilte is er om de spanning op te bouwen. Tegelijk is de stilte er als tegenpool van het geluid en om de situatie te ondersteunen. Chaos is ook hier het sleutelwoord.

D. Plaats het gebruik van stilte tegenover de kogels en bommen die je hoort. Wat zou al dit geluid willen benadrukken?

De kogels en bommen dragen samen met de schreeuwen bij aan het gevoel van chaos en dood.

Analyse van de narratieve laag: anti-oorlogsfilm.

Bij een analyse van de narratieve laag let je op de representatie van het verleden. Dit wel zeggen, de manier waarop het verleden naar voor komt en hoe de geschiedenis verteld wordt. Hoe wordt het verleden "verteld"? Bij een analyse van de narratieve laag let je op de opbouw van de film, het vertelstandpunt, de romantisering van het verleden en de 'uitvinding' van de historische werkelijkheid. Bij een narratieve analyse hou je dan ook best volgende vragen in het achterhoofd:

- V. Wat is het verloop van het verhaal?
- VI. Uit welk standpunt wordt het verhaal verteld?
- VII. Trekt de film ons mee in het verleden?
 - a. Laat de film ons een standpunt kiezen?
 - b. Stuur de film aan op een emotionele beleving?
- VIII. Hoe beïnvloeden deze narratieve keuzes jouw visie op het verleden?

5. Representatie van het verleden.

Let op de narratieve structuur van de film. Is er een begin-midden-slot? Welk perspectief wordt er gehanteerd? Hoe wordt er op onze emoties ingespeeld? Komt het verhaal overeen met de 'historische werkelijkheid' die we kennen?

- E. Beschrijf het narratief schema van de film zo goed mogelijk. Hebben we te maken met een klassiek narratief?

De film kent een begin-midden-slot. Net als de meeste films is er een optimistisch begin dat onderbroken wordt door een mindere periode. In dit geval is er echter geen 'held' die alles opnieuw in orde krijgt. Alles gaat steeds verder achteruit en eindigt in de dood. Er is geen herstel van de orde. Er is met andere woorden geen klassiek narratief.

- F. Vanuit welk perspectief wordt de film verteld? Wees zo volledig mogelijk!

Er zijn twee grote perspectieven. Het eerste perspectief is dat van de Duitsers. We bekijken de oorlog van de kant van de Duitsers wat niet past binnen het algemeen beeld dat we hebben van de Eerste Wereldoorlog. ten tweede krijgen we het persoonlijke perspectief van Paul. Een oorlogsfilm krijgt zo twee lagen wat haar emotioneler maakt.

- G. Strookt dit perspectief met onze eigen visie op de Eerste Wereldoorlog? waarom wel/niet? Waarom zou de film dit doen?

Strookt niet met onze visie op de oorlogswerkelijkheid. Dit heeft te maken met dat we voornamelijk het beeld hebben van de geallieerden. Het Duitse perspectief komt weinig naar voor vanwege het idee dat zij de 'slechterik' waren. De keuze om vanuit het Duitse perspectief het verhaal te vertellen is opvallend. Ze kiezen er wellicht voor om duidelijk te maken dat de oorlog van beiden kanten even erg was.

- H. Speelt de film in op emoties? Hoe doet ze dat? Heeft dit jouw beeld van de oorlog veranderd?

Ja dat doet ze door veel dood te tonen. Ze toont de kant van de Duitsers waaruit blijkt dat er weinig verschil is tussen bv. België of Duitsland. Ze legt bovendien een grote nadruk op de emoties die gepaard gaan met oorlog. Daarenboven volgen we mensen en geen volledig leger. Dit legt de nadruk op de menselijke kant van de oorlog. (volgend onderdeel antwoord is persoonlijk).

Vergelijk de eindscène van de film uit 1930 met die uit 2022.

- D. Welke verschillen merk je op?

De dood van Paul wordt in 2022 opgevolgd door het einde van de oorlog. in 1930 wordt het beeld opgevolgd door een nieuwe compagnie.

- E. Waarom kiest de regisseur hier voor een ander einde?

De dood van Paul voelt des te nuttelozer in de 2022, net voor het eindsignaal van de oorlog.

- F. Welk gevoel wekken beide eindes op?

Beide eindes geven ons het gevoel dat de oorlog nutteloos is. De doden worden makkelijk vervangen en hun 'offer' lijkt een maat voor niks. Het wekt een gevoel van nutteloosheid en moedeloosheid op.

6. Romantisering/dramatisering van het verleden.

Historische films durven zich al eens schuldig te maken aan een romantisering van het verleden. Dit wil zeggen dat ze het verleden mooier uitbeelden dan het was. Het kan ook zijn dat ze het anders uitbeelden om zo hun boodschap kracht bij te zetten. Films kunnen het verleden ook dramatiseren om ons meer te betrekken bij de historische gebeurtenis.

- C. Kan je in deze film spreken van een romantisering van het verleden? Waarom wel of niet? Maak gebruik van de lessen over de Eerste Wereldoorlog en het internet.

Hier kan je niet echt spreken van een romantisering. Het verleden en oorlog worden niet beter of mooier voorgesteld dan ze waren. De oorlog wordt in al haar gruwel naar voor gebracht en de hele film is doordrenkt van chaos en bloed. Dit sluit goed aan bij hoe de oorlog effectief plaats vond. Bovendien is er veel aandacht voor de mentale problemen die oorlog met zich meebrengt en hoe soldaten zich voelden. Dit komt overeen met onze kennis van de oorlog.

- D. Kan je in deze film spreken van een dramatisering (persoonlijk verhaal, emoties, 'historische sensatie', inleving, identificatie met de personages,...)? Verklaar aan de hand van voorbeelden.

Hier kan je zeker spreken van dramatisering. Er ligt veel nadruk op emoties en het persoonlijke verhaal. De hele film volgen we Paul en zijn vrienden. Dit leidt tot zowel meer nadruk op het persoonlijke als een historische sensatie. De nadruk op deze persoonlijke verhalen en het volgen van de personages leidt bovendien tot een duidelijke identificatie. (mogelijk antwoord)

7. Uitvinding van het verleden.

Films durven al eens een loopje te nemen met de (historische) werkelijkheid. Zo maken ze gebruik van kostuums die niet passen in de tijd, ballen ze gebeurtenissen in de tijd samen opdat ze binnen het frame van de film passen of zijn de decors niet correct.

- D. Kan je spreken over een 'uitvinding van de werkelijkheid' op basis van kostuums en decors? Waarom wel/niet?

Op basis van kostuums en decors kan je niet spreken van een uitgevonden werkelijkheid. De kostuums en decors voelen historisch accuraat hoewel je vraagtekens kan stellen bij het gebruik van de donkere tinten en schaduwen in het beeld.

- E. Ook personages zijn vaak een uitvinding van de filmproducent. Doet het gebruik van 'uitgevonden' personages afbreuk aan de historische waarde van de film?

De uitgevonden personages doen geen afbreuk aan het verhaal. Hoewel de personages centraal staan, is het niet hun verhaal waar de film om draait. De uitgevonden personages dienen om een groter verhaal te brengen namelijk dat van de Eerste Wereldoorlog.

- F. Zijn de vele aanvallen en tegenaanvallen die worden uitgevoerd in de film representatief voor de Eerste Wereldoorlog?

Ze zijn niet representatief voor de oorlog. Hoewel er wel een aantal offensieven waren, waren deze verspreid over de hele frontlinie en niet geconcentreerd rond een persoon of groep personen zoals het hier lijkt. Bovendien geeft de film het idee dat er bijzonder vaak gestreden werd en dit was niet het geval.

8. Tussentijds oordeel.

We hebben reeds de filmische en narratieve laag van de film geanalyseerd. Hoe hebben de keuzes van de filmmakers impact op onze visie op het verleden?

D. Doen de gemaakte keuzes afbreuk aan de historische werkelijkheid?

Nee. De film lijkt de oorlog grotendeels waarheidsgetrouw voor te stellen.

E. Welk gevoel heeft de film jou gegeven? Verandert ze jouw visie op het verleden?

Persoonlijk antwoord

F. Met deze vraag nemen reeds een kijkje in de richting van het laatste analyseniveau. Wat zou de bedoeling zijn van de filmmaker en hoe worden de intenties ondersteunt?

Het is mogelijk dat de film vooral oorlog wil veroordelen. Ze lijkt te willen aansturen op het leed en verdriet van oorlog centraal te plaatsen. De angst die oorlog opwekt maar ook het contrast met hoe ze vaak wordt voorgesteld.

Analyse van de symbolische laag.

De historische film wordt vaak gezien als de moderne mythe. Dit wil zeggen dat het heden aangewend wordt om maatschappelijke problemen aan de kaak te stellen. Bovendien bevatten deze films vaak bepaalde maatschappelijke boodschappen. Op deze manier worden de films vaker een spiegel van de eigen tijd dan een representatie van het verleden. Hou rekening met onderstaande vragen om de symbolische laag van een film te analyseren:

- IV. In welke maatschappelijke context is de film tot stand komen?
- V. Welke toevoeging zou deze film kunnen geven in de maatschappelijke context?
- VI. In welke mate hebben de verbeelde waarden en normen uit de film een impact op jouw visie op het verleden?

3. Context van de film.

De context van een film is belangrijk, net zoals bij historische bronnen kunnen speelfilms en hun betekenis enkel begrepen worden indien je kennis hebt van de maatschappelijke context.

D. Wat was de geopolitieke situatie in Europa bij het uitkomen van de film in 2022? En 1930? Zie je gelijkenissen?

Oorlog in Oekraïne en veel landen leven steeds meer op gespannen voet. In 1930 zien we dezelfde spanning tussen de verschillende landen. Bovendien is het extremisme terrein aan het winnen in heel Europa, vooral in Duitsland.

E. Welke (politieke) achtergrond heeft de regisseur? Kan dit een effect hebben op de film?

De regisseur is duidelijk tegenstander van oorlog. over de oorlog in Oekraïne zei hij 'er zijn geen winnaars in een oorlog'. deze visie op oorlog heeft een duidelijk gevolg voor de film en de boodschap die er in vervat ligt.

F. De Eerste Wereldoorlog lag nog vers in het geheugen bij het uitkomen van de film in 1930. Hoe kan dit een impact gehad hebben op de film en de boodschap van de film?

De oorlog was een bijzonder gevoelig thema waaromtrent velen hun wonden moesten likken. Een film die de nutteloosheid van oorlog aantoont kan heel slecht toekomen in een maatschappij die al haar doden nog een plaats aan het geven is. Bovendien lijkt er heel wat verbittering te liggen in 1930 waar een film zoals deze geen bijdrage aan levert.

4. Breder maatschappelijke betekenis

De film is niet alleen een gevolg van de maatschappij, ze heeft er vaak ook iets over te zeggen.

- E. Welke boodschap schuilt er in de laatste scène van de film uit 1930? En uit 2022? Waar verschillen ze?

Beiden tonen de nutteloosheid van oorlog aan. In 1930 wordt vooral de inwisselbaarheid van het leven aangetoond. Ze lijkt te willen aantonen dat oorlog alleen maar leed kan meebrengen en zichzelf herhaalt. De film uit 2022 toont vooral de futiliteit van oorlog aan. Hoe de dood zo nutteloos kan zijn in oorlog. wat brengt zijn dood namelijk op? Hoewel ze dus beide de nutteloosheid van oorlog en de dood willen aantonen, doen ze dit beide op een andere manier met een andere kernboodschap. In 1930 is er veel aandacht voor het repetitieve proces van de oorlog en de dood. In 2022 ligt de nadruk vooral op de futiliteit van de dood. Hoe je alles kan overleven in oorlog en toch pech kan hebben, kan eindigen.

- F. Wat reflecteren beide films?

Beide films reflecteren de nood van de maatschappij aan vrede. Ze lijken beide een spiegel voor te houden aan de maatschappij over de problemen van oorlog.

- G. Wat is de boodschap van de film uit 2022?

De film is duidelijk tegen oorlog. Ze toont de nutteloosheid van oorlog aan, het leed en de pijn die er mee gepaard gaan. Ze wil vooral aantonen waarom oorlog geen plaats meer zou mogen hebben in de maatschappij en hoe ze erop inhakt bij de gewone mens, bij de soldaten.

- H. Komt deze boodschap overeen met de boodschap die vervat zit in de film uit 1930?

In essentie komen deze boodschappen overeen. Beide verzetten zich tegen oorlog en tonen de problematiek van oorlog aan. Ze wijzen op de problemen met oorlog en waarom die zich nooit meer zou mogen afspelen.

Besluit

Na een goede analyse van de drie lagen die een film bevat kan je antwoord geven op de twee eindvragen omtrent de film *'all quiet on the western front'*.

3. Is *'All quiet on the western front'* een goede historische speelfilm?

Het is een goede historische speelfilm. Ze toont een waarheidsgetrouw beeld van de oorlog vanuit een positie die we normaal niet zouden zien. Op deze manier draagt ze zelfs bij aan het maatschappelijke beeld van de oorlog. Ze verheerlijkt oorlog op geen enkele manier en lijkt vooral te tonen wat de gevolgen zijn van oorlog. De boodschap lijkt zelfs te passen bij het verleden en de oorlog.

4. Doet de maatschappelijke boodschap afbreuk aan de representatie van het verleden?

Persoonlijk antwoord.